

DIA MUNDIAL PER LA PREVENCIÓ DEL SUÏCIDI

Divendres, 10 de Setembre 2021

Cada any es suïciden 800.000 persones al món, essent la primera causa de mort no natural a Catalunya, arribant a la xifra de 441 persones mortes a Catalunya l'any 2019 per aquest motiu.

La FMCC dona suport a la presa de decisions a 584 persones amb un diagnòstic de salut mental que pateixen alguns dels factors de risc que poden desembocar en idees suïcides, ja que, com diu la OMS: *“El **vinde entre el suïcidi i els trastorns mentals** (en particular, la depressió i el consum d'alcohol) estan ben documents als països d'alts ingressos, molts casos es donen en persones que ho fan impulsivament en situacions de crisi per afrontar les tensions de la vida, com problemes econòmics, ruptures de relacions o els mals i malalties cròniques. A més, s'ha demostrat suficientment que viure conflictes, catàstrofes, actes violents, abusos, pèrdua d'essers estimats i sensació d'aïllament poden generar conductes suïcides. Les taxes de suïcidi també són elevades entre els grups vulnerables i discriminats, com els refugiats i migrants; els pobles indígenes; les persones lesbianes, homosexuals, bisexuals, transsexuals, intersexuals; i els reclusos.”*

Tenint en compte a més que la OMS també alerta que *“ El principal factor de risc és, amb diferència, un intent previ de suïcidi”* hem treballat amb totes les persones que atenem per detectar possibles idees suïcides, arribant a la conclusió que el **7,02% de les persones que atenem (41 d'elles) mostren algun tipus de pensament o comportament que posa o ha posat en risc la seva vida**. D'aquestes 41 persones:

- 21 d'elles (un 51,22%) han dut a terme accions suïcides que posen en risc la seva vida, per exemple, sobre ingestes de tractament farmacològic o lesions físiques.
- 32 d'elles (un 78,05%) han tingut pensaments suïcides, és a dir, han pensat en fer-se dany físic conscientment amb la intenció de posar fi a la seva vida.
- 25 d'elles (un 61,85%) mostren obertament pensaments suïcides.

Per poder disminuir aquesta taxa, cal tenir en compte els principals **factors de risc**, que són:

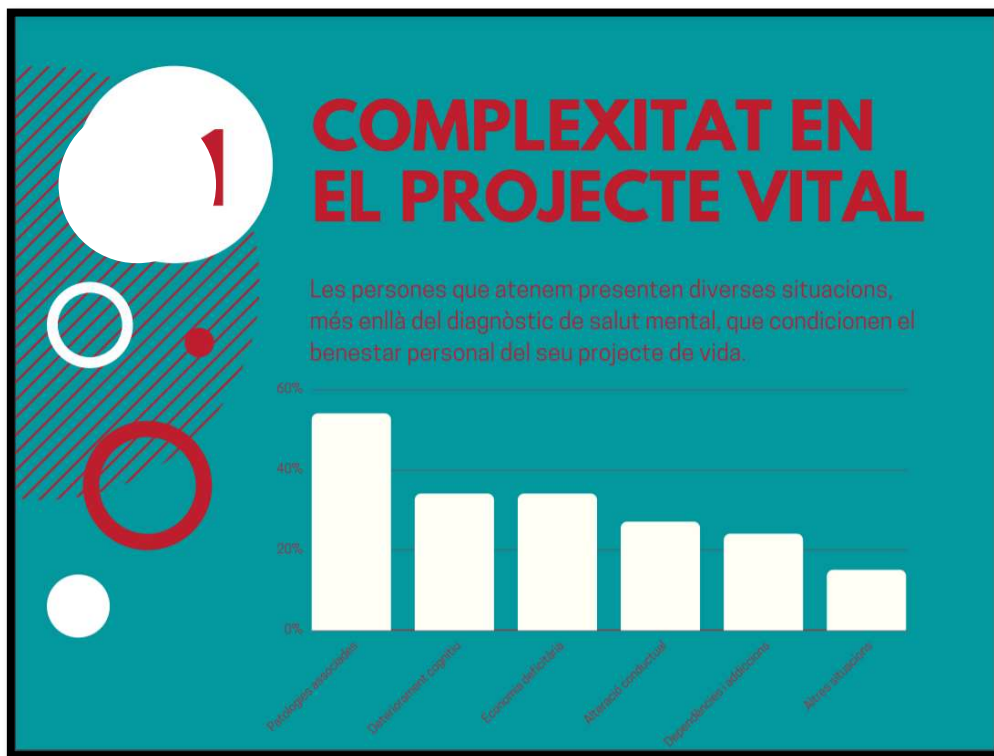
- situació econòmica deficitària,
- relacions familiars,
- situacions de dol patològic,
- ansietat i angoixa,
- depressió,
- dependències i addiccions,
- soledat no volguda,
- situacions d'abusos per part de tercers i
- símptomes derivats de la patologia diagnosticada

Habitualment, les persones que intenten suïcidar-se sovint ho fan per intentar allunyar-se d'una situació de la seva vida que sembla impossible de gestionar, per sentir-se alleujat de la vergonya, la culpabilitat, la consciència de pèrdua de les capacitats, l'estigma, la victimització i/o els processos de dol o soledat.

Existeixen diversos **factors que afecten a la realització personal i la contribució a la comunitat per aconseguir un benestar satisfactori de la salut mental**, com són la disposició econòmica, el suport familiar, la xarxa social, o la disposició d'un habitatge digne. La continuïtat en el temps de la manca d'aquests factors poden provocar la vulnerabilitat i l'exclusió de certs col·lectius, en desigualtat a la resta de la ciutadania. Moltes de les persones a les que donem suport a la FMCC presenta sovint la manca d'aquestes i altres variables que afavoreixen la cronificació de la seva precarietat actual.

- ✚ En el marc de l' Associació Encaix (que agrupa 12 entitats tutelars per a persones amb diagnòstic de salut mental), cada any s' analitzen les **situacions de complexitat** de les persones a les que donem Suport.

A la FMCC, les **dades del 2020** evidencien que en les 543 persones ateses hi ha les següents situacions que, interrelacionades amb el diagnòstic de salut mental, condicionen negativament el desenvolupament satisfactori del seu **projecte vital en el seu entorn comunitari**:

- ✚ Aquesta situació s'ha vist agreujada durant l'any **2021**, a partir de la **pandèmia COVID**, fent palesa més que mai la necessària interconnexió de situacions multifactorials per aconseguir el benestar mental i físic. La situació després de la finalització de l'Estat d'Alarma és la següent:

- **Augment del nombre de patologies associades** com càncer, cardiopaties, trastorns respiratoris o altres degut a l'anul·lació, endarreriment i disminució de visites de seguiment, així com la prioritització d'atenció telefònica per part del servei sanitari en detriment de les visites presencials. Afecta a **un 58%** de les persones a qui donem suport.

- Les mesures preventives de suspensió d'activitats, esdeveniments i contacte social ha provocat l'aturada de serveis comunitaris i rehabilitadors. Això ha comportat un augment de l'**aïllament social**, així com de la percepció de **soledat no volguda**, donant-se també un augment de les recaigudes de remissions en els casos de dependències i addiccions. En resum, es reforça la percepció d'un projecte de vida insatisfactori, i conseqüentment, un **deteriorament cognitiu** que repercuteix directament en la salut de la població que atenem.
- La suspensió de tràmits i gestions per part de l'administració pública, així com el seu endarreriment a l'hora de donar resposta, ha provocat **l'increment d'un 34% de persones que presenten una situació econòmica deficitària** per cobrir les seves necessitats bàsiques. D'igual manera continua creixent el nombre de persones sense tràmits essencials per garantir unes prestacions mínimes de serveis com l'empadronament.
- Les aplicacions de mesures restrictives en centres residencials i hospitalaris s'han allargat fins l'any 2021 i, recentment, tornen a reactivar-se. Aquestes mesures afecten al seu benestar emocional. Hem detectat un augment significatiu de les trucades telefòniques amb aquestes demandes de **suport emocional**, rebent aproximament unes **590 trucades al dia** de les persones que atenem. Des de l'inici de la pandèmia hem donat rellevància a l'atenció presencial, que s'ha mantingut per sobre del 40% i actualment representa el 71% de la nostra atenció. Els usuaris mostren **rebuig a la implementació de les mesures restrictives** imposades als centres amb un augment del nombre d'incompliments de permisos, arribant al màxim de 10 durant el mes de maig del 2021. També s'ha posat de manifest l'augment de persones que han presentat **alteracions conductuals**, i que ha derivat en un augment d'ingressos hospitalaris per aquesta causa, registrant un total de 20 ingressos hospitalaris entre abril i juny del mateix any per aquest motiu.
- Increment de la conflictivitat de les **relacions familiars**
- Les causes anomenades anteriorment, així com la pèrdua progressiva d'habilitats de la vida diària, han provocat un augment de les recaigudes per **dependències i addiccions**, fins i tot en persones amb llargs processos de remissió.

Catalunya és pionera en la prevenció del suïcidi, iniciant des de 2006 projectes per disminuir les temptatives suïcides, amb el **Codi Risc Suïcidi** de l'any 2014 i ara amb el **Pla de Prevenció del Suïcidi 2021-2025** presentat ahir, que té com a objectiu disminuir un 15% la taxa de suïcidi amb un enfoc multisectorial.

Des de la FMCC, els nostres professionals donen suport a aquestes persones en els diversos àmbits que componen el seu projecte de vida:

- cap a la recuperació, projecte de vida i inclusió a la societat, tenint en compte les seves capacitats, habilitats, preferències i voluntat.
- defensant els seus drets i deures, en sintonia amb els principis postulats a la Convenció de les Nacions Unides sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat,
- vetllant per una vida amb garanties de benestar arrelada al seu entorn de proximitat, **fomentant l'enfortiment del teixit social en promoció de la prevenció, la rehabilitació i la recuperació de les persones amb diagnòstic de salut mental i gent gran.**

Els resultats obtinguts entre els nostres usuaris en relació al suïcidi ens semblen molt **preocupants i significatius**, a la vegada que **extrapolables** a la resta de població amb diagnòstic de Salut Mental. En la superació de la vulnerabilitat d'aquestes persones amb tensions en diversos aspectes rellevants **és indispensable la intervenció multidisciplinària dels professionals especialitzats en diversos àmbits de suport, així com la col·laboració de serveis, recursos i agents propers a cadascuna de les persones que atenem.**